

NYE MULIGHEDER MED HETEROGEN SÅSÆD

Fra 1. januar 2022 er det **tilladt at markedsføre** økologisk heterogent plantemateriale.

ØKOLOGISK HETEROGENT MATERIALE

er hverken en sort eller en sortsblending men derimod en bestand af planter med fællestræk, som er kendetegnet ved en høj grad af diversitet mellem de enkelte planter. Materialet kan være opstået på forskellige måder f.eks. ved krydsning af et stort antal forældrelinjer.

Idéen med heterogent materiale er, at det kan tilpasse sig over tid til de pågældende dyrkningsforhold, hvis det dyrkes samme sted. Denne tilpasning kan ske ved, at svage planter enten naturligt eller aktivt vælges fra, så de udgør en mindre andel, når der skal sås næste gang. I praksis sker det f.eks. ved, at ikke-vinterfaste planter fryser væk, eller planter, der angribes kraftigt af sygdom, ikke sætter levedygtige frø.

Fordele ved diversitet

Økologisk heterogent materiale bygger ligesom sortsblandinger på diversitet inden for afgrøden fremfor ensartethed. Når forædlerne fremavler en ny sort, er det et krav, at der er en høj grad af ensartethed, for at den kan godkendes. Sortsblandinger, som blandes af et antal sorter, har vist sig at kunne give mere stabile udbytter indenfor marken og over tid, end når samme sorter dyrkes hver for sig. Når en sortsblending

●
Tilpasning kan ske ved, at svage planter enten naturligt eller aktivt vælges fra

udsættes for f.eks. sygdomme, er det ikke alle sorter, der rammes lige hårdt, og planterne vil kunne kompensere for hinanden. Tilsvarende vil der i økologisk heterogent materiale være potentiale for, at de enkelte planter kan kompensere for hinanden.

Forhandlere

På Økologikongressen fortalte Morten Øster Kristensen fra foreningen Landsorten og økologisk forædler Anders Borgen om deres tanker i forhold til økologisk heterogent materiale. De ser fremadrettet mange muligheder i økologisk heterogent materiale, og forventer at forhandle dette gennem Landsorten. Landsorten arbejder i forvejen med et bredt spektrum af økologisk forædlede sorter, gamle sorter og populationer med særlige kvaliteter hos medlemmerne.

I OrganicXseeds vil der blive oprettet særlige sortsgrupper til heterogent materiale, hvor det også vil være muligt at finde forhandlere, der udbyder udsæd.

Identitet og krav til udsæd

Når man køber en sort, garanteres man en beskrivelse af sorten, og at den forbliver stabil over tid. For landbrugsafgrøder er man også sikret sortens ydeevne, da den er afprøvet i dyrkningsforsøg. For økologisk heterogent materiale er man som køber i stedet garanteret en identitet af materialet. Såsæden skal ikke overholde krav til certificering og sortsregistrering, men mindstekrav til sundhed, renhed og spireevne skal overholdes. Krav til spireevne kan dog fraviges, hvis det fremgår af mærkning. Landbrugsstyrelsen kan foretage stikprøvekontrol.

Kvalitet og afsætning

Det økologiske heterogene materiale er typisk karakteriseret ved at have særlige kvaliteter, f.eks. i forhold til bageevne. Det anbefales at have aftaler om afsætningen på plads, hvis man ønsker at dyrke økologisk heterogent materiale, da det ikke nødvendigvis falder inden for de gængse kvalitetskrav. ●

**AF TOVE MARIEGAARD PEDERSEN,
INNOVATIONSCENTER
FOR ØKOLOGISK LANDBRUG**

Foto: Tove Mariegaard

De nye regler omfatter alle typer frø og planteforneringsmateriale undtaget til skovbrug.

STØTTET AF
Promilleafgiftsfonden for landbrug